7/3341

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300- 1348
Konu : Yazılı Soru Önergesi

27 EKİM 2004

14524

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığı'nın 24.09.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3341-6821/21760 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Hüseyin ÖZCAN'ın tevcih ettiği, 7/3341 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'uncu maddesi gereği, Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

7/3341

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSEYİN ÖZCAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/3341)

Soru 1:

Kamuoyunda 6 Mart 2004 tarihinde meydana gelen sel felaketinin, insan unsurundan kaynaklanan tedbirsizlik nedeniyle yaşandığına ilişkin yaygın bir kanaat oluşmuştur. Mersin'in Silifke İlçesinde sık sık tekrarlanan sel felaketine ilişkin olarak,

-Baraj kapaklarının kontrolsüz şekilde açılarak sel felaketine sebep olduğu söylenmektedir. Bu iddia doğru mudur? Eğer doğru ise sorumlular hakkında nasıl bir işlem yaptınız? Şayet işlem yapmadıysanız nasıl bir işlem yapmayı düşünüyorsunuz?

Cevap 1:

Gezende Barajı enerji üretmek amacı ile inşa edilmiş olup, barajın taşkın kontrolü amacı bulunmamaktadır. Gezende Barajının kapakları taşkın seyrine bağlı olarak kontrollü bir şekilde açılmıştır. Gezende Barajının aktif hacmi 66 milyon m^3, taşkında gelen su miktarı ise 190 milyon m^3 dür. Bu, baraj aktif hacminin 3 katıdır. Bu şartlar altında baraj tamamen boş olmuş olsa dahi taşkın esnasında gelen sularla tamamen dolacak ve kapakların tekrar açılması gerekecekti. Bununla birlikte Silifke'de oluşan taşkın sadece Ermenek kolundan gelen sularla değil, üzerinde depolama olmayan Göksu ana kolundan gelen sularla birlikte oluşmuştur. Ermenek kolunda oluşan taşkının periyodu 1000 yılda bir ihtimalidir.

Konunun incelenmesi için Bakanlığım Teftiş Kurulu Başkanlığı görevlendirilmiş, anılan Başkanlıkça hazırlanan rapor sonucunda, "Yaşanılan taşkının büyüklüğü, Gezende Barajının Elektrik üretimine yönelik taşkınlardan koruma amacı taşımayan elektrik üretimine yönelik küçük bir baraj olduğu, baraj kapaklarının taşkın başlangıcından 1 saat gibi kısa bir süre sonra; barajdaki taşkın anında ise aynı saatte açıldığı, feyezanın yağış mevsimi dışında çok hızlı kar erimesi nedeniyle gerçekleştiği, baraj kapasitesinin 3 katı suyun geldiği, dolayısıyla bu anlamda barajın bir öneminin kalmadığı gerçeği bir kenara bırakılıp, nehir yatağına paralel imar izinleri verilerek yerleşime açanların sorumluluğu görmezden gelinerek DSİ ve EÜAŞ personelinde sorumluluk aramanın hakkaniyetle bağdaşmayacağı mütalaa

olunduğundan ilgililer hakkında idari,cezai ve disiplin yönünden yapılacak herhangi bir işleme gerek bulunmadığı"

Görüş ve kanaatine ulaşılmıştır.

Soru 2:

Bu sel felaketi sonucu mağdur olan yöre halkı için hükümet olarak nasıl bir tedbir aldınız? Zarar görenlerin mağduriyetleri giderilmiş midir? Eğer giderilmediyse Hükümet olarak nasıl bir tedbir almayı düşünüyorsunuz?

Cevap 2:

17.01.2003 ve 6-7.03.2004 tarihlerinde Göksu Nehrinin taşması sonucunda, Silifke ilçe merkezi, Silifke Ovası ve Mut İlçesi ile Silifke İlçesi arasındaki Göksu Nehri kıyısındaki tarım arazilerinde; taşkın seddeleri kıyı oyulmaları, ırmak yatağı değişikliği, ırmak yataklarının ve tarımsal arazilerinin rusubatla dolması gibi taşkın zararları meydana gelmiştir. Taşkın olayından sonra oluşan tahribat ve hasarları gidermek amacıyla DSİ VI. Bölge Müdürlüğü (Adana) makine parkı ile diğer Bölge Müdürlüklerinden gelen makine imkanları ile taşkın öncesinden başlanarak 03.05.2004 tarihine kadar yapılan çalışmalarda; 25 755 m^3 taş tahkimatı, 56 815 m^3 sedde dolgusu imalatı, 105 860 m^3 kazı ve yatak tanzimi olmak üzere Toplam: 1,591 trilyon TL. keşifli iş yapılmıştır. Bu işlerin yapımı için 180 bin litre motorin karşılığı 231,475 milyar TL., yedek parça karşılığı 23,6 milyar TL, çalışan personele maaş dışı fazla ödeme karşılığı 155 milyar TL. olmak üzere toplam 410,075 milyar TL. harcama yapılmıştır. Silifke İlçesi içerisinde Göksu Nehri kıyısında sol sahilde 36 500 m^3 dolgu ve 13 500 m^3 taş nakliyesi, sağ sahilde 17 000 m^3 taş ve 42 000 m^3 dolgu nakliyesi ve imalat işleri ile yine Göksu Nehrinin Mut İlçesindeki hasarlar için 7 300 m^3 taş ve 13 000 m^3 dolgu malzemesi nakliyesi ve imalatı yapılmıştır. Hasar giderme çalışmaları halen devam etmekte olup, taşkın zararlarının tamamen giderilmesi amacıyla, Silifke ve Mut ilçelerinde toplam 37 800 m^3 taş tahkimatı, 25 200 m^3 kazı dolgu, 78 500 m^3 yatak tanzimi, 132 500 m^3 sedde imalatı çalışmalarının yapılması gerekli olup, bu çalışmaların da tamamlanabilmesi için 300 bin litre motorine ve 68 milyar TL. yedek parça ödeneğine ihtiyaç duyulmaktadır.

Önümüzdeki günlerde yapılacak işlerin DSİ birim fiyatları ile maliyetleri, 1,926 trilyon TL.dir.

Soru 3:

Göksu Irmağı üzerinde yapılması planlanan Kayraktepe Barajı yatırım programından çıkarılmış mıdır? Eğer çıkarılmış ise çıkarılma nedeni nedir? Şu anda Göksu Irmağı üzerinde yapılması planlanan baraj var mıdır? Göksu Nehrinin Ermenek kolu üzerinde inşası devam eden Ermenek Barajını hangi tarihte bitirmeyi öngörmektesiniz?

Cevap 3:

Silifke İlçesini ve Aşağı Göksu Ovası'nı koruyacak olan enerji ve taşkın amaçlı Kayraktepe barajı ve HES Projesinin site tesisleri inşaatı tamamlanmış, 1992 yılında tekrar ihaleye çıkarılmış ve 1994 yılı sonunda, Kayraktepe Barajı ihalesi yapılmadan Dünya Bankası ile kredi anlaşması süresi dolmuştur. Projenin; kamulaştırma, iskan, karayolu rölekasyonu vb. sorunlar yüzünden mevcut hali ile ihale edilmemesi üzerine DSİ Genel Müdürlüğünce projenin revize edilmesine karar verilmiştir. 1997 yılında revize Fizibilite Raporu hazırlanmıştır. Bu rapora göre, baraj yüksekliği 34,5 m'ye düşürülmüştür. Proje 2001 yılında yatırım programında iken 2002 yılı yatırım programının daha rasyonel bir yapıya kavuşturulması amacıyla 2001 Yılı Program Kararnamesinin 7/a maddesine göre Yüksek Planlama Kurulunun 11.12.2001 tarih ve 2001/126 sayılı ve Bakanlar Kurulu'nun 12.12.2001 tarih ve 2001/3458 sayılı kararları ile DSİ Genel Müdürlüğü yatırım programından çıkarılmıştır.

Ancak, Bakanlığım Kayraktepe Barajının yeniden Programa alınıp yaptırılması için bir inceleme sürdürmektedir.

Soru 4:

Önümüzde yaşanabilecek sel felaketlerine ilişkin nasıl bir önlem almayı düşünüyorsunuz?

Cevap 4:

Halihazırda Göksu ırmağı üzerinde yapılması planlanan barajlar; Kayraktepe Barajı ve Mut Barajı ile Göksu Nehrinin Ermenek kolu üzerinde inşaatı sürdürülen Ermenek barajıdır. Taşkından sonra oluşan tahribat ve hasarları gidermek amacıyla DSİ VI. Bölge Müdürlüğü (Adana) makine parkı ve diğer Bölge Müdürlüklerinden gelen makine imkanları ile nehir yatağı tanzimi, kıyı oyulmalarının taşla tahkimi, taşkın seddelerinin onarım ve iyileştirme çalışmaları devam etmektedir. Kısa vadede taşkın planı hazırlanmış olup, bu plan çerçevesinde taşkın zararlarının en aza indirilmesi sağlanacaktır. Orta ve uzun vadede ise Ermenek Barajının bir an evvel bitirilmesi ve Kayraktepe Barajının yeniden yatırım programına alınıp inşa edilmesiyle, Silifke İlçesi ve Silifke Ovası taşkınlardan korunmuş olacaktır.